

Christelijk discours in Nederlandse romans: een postseculiere en narratologische verkenning

Alexander Van de Sijpe (UGent)

In de tweede helft van de 20ste eeuw stellen Nederlandse auteurs zoals Reve, Kellendonk, Wolkers, 't Hart, Siebelink en Van Brederode zich eigenzinnig op tegenover de christelijke traditie. Daar waar vaak al grondig onderzocht is hoe deze 20ste-eeuwse auteurs zich verhouden tegenover het christendom, blijft het onduidelijk hoe recenter verschenen literatuur zich positioneert tegenover de christelijke traditie. In deze presentatie roep ik vragen op die in beeld kunnen brengen hoe romans van de afgelopen decennia (post-2000) de christelijke traditie integreren. Het theoretische vertrekpunt daarbij is het postsecularisme, een paradigma dat aandacht schenkt aan de manieren waarop religie getransformeerd is onder invloed van de moderniteit. Romans zoals Charlotte Mutsaers' *Koetsier herfst* (2008), Connie Palmens *Jij zegt het* (2015) en Maarten van der Graaffs *Wormen en engelen* (2017), waarin christelijk discours aanwijsbaar aanwezig is, stellen in staat om de rol van het christendom in 21ste-eeuwse Nederlandse literatuur in kaart te brengen. Ik bespreek ten eerste de waaier aan narratieve constellaties die auteurs hanteren om de christelijke traditie in te bedden in hun romans. Daarnaast besteed ik aandacht aan de verschillende intersecties die in literatuur bestaan tussen het christendom enerzijds en gender, seksualiteit en culturele identiteit anderzijds. Dergelijke intersecties zijn typisch voor een postseculier tijdperk. Een lectuur van 21ste-eeuwse romans met aandacht voor de narratieve en postseculiere context waarin het christelijk discours functioneert, vergroot ons begrip van 21ste-eeuwse literatuur. Bovendien maakt ze duidelijk hoe de afgetekende traditie van kritische omgang met het christendom, zoals we die vinden in de tweede helft van de vorige eeuw, wordt verdergezet in het nieuwe millennium.

Literatuurlijst

- Kaufmann 2009 – M. Kaufmann, 'Locating the Post-secular'. In: *Religion and Literature* 41 (2009) 3, p. 68-73.
- Mączyńska 2009 – M. Mączyńska, 'Toward a Post-secular Literary Criticism: Examining Ritual Gestures in Zadie Smith's "Autograph Man"'. In: *Religion and Literature* 41 (2009) 3, p. 73-82.
- Nuyts & Fraeters 2020 – T. Nuyts & V. Fraeters, 'Over de gebedsmat en de gêne. Een inleiding tot het onderzoeksveld Literatuur en Religie'. In: *Cahier voor literatuurwetenschappen* 12 (2020), p. 5-20.
- Schewel 2014 – B. Schewel, 'What is "postsecular" about global political discourse?' In: *The Review of Faith & International Affairs* 12 (2014) 4, p. 49-61.